

Enige tijd geleden kreeg ik een overdenking van m'n oud-herder en leraar, Ds. J. Overduin, in handen.

Het betreft een goede-vrijdagavondpreek van m'n nu zalige oom. Vermoedelijk zijn het aantekeningen die thuis werden uitgewerkt door een onbekende vriend of vriendin.

Het deed mij goed mijn oudleraar nog eens te ontmoeten via deze overdenking. Met genoegen geef ik de inhoud in onze kerkbode weer.

De dienst werd gehouden op 23 april 1943.

"Ik heb U verheerlijkt op de aarde, Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt, om te doen."

Johannes 17:4

Geliefde broeders en zusters in de Heere Jezus Christus. Wij willen aan de avond van deze gedenkwaardige dag een ogenblik stilstaan bij het sterven van onze Heere en terugblikken op Jezus volbrachte borgwerk.

Wat kan het toch troostrijk zijn, als men herinneringen kan ophalen van een familielid, dat door de dood van ons is weggenomen. Vooral als men hopen mag, dat zij, die van ons gingen, nu altijd bij de Heere zijn.

Hoe goed doet het ons nog eens over hen te spreken, op te halen wie ze waren, wat ze zeiden en deden.

Is het een vader die ons ontvallen is, en we mogen terugzien op wat de Heere ons in hem geschonken had, en dat, hoe smartelijk ook het gemis, zijn gewin alles overtreft. Dan mag er blijdschap zijn.

Is het een moeder?? We herinneren ons nog de blik van haar ogen. Wat een tedere zorg openbaarde zich in haar leven en wat heeft ze ons gewezen op het éne nodige. Ze heeft ons doen weten dat de vreze des Heeren het beginsel van alle wijsheid is. Haar gebeden heeft ze voor ons opgezonden. Met haar liefde heeft ze ons omringd.

Missen we een zoon of dochter? Wat kan ook dan de herinnering troostvol zijn. Zeker, er is een lege plaats. Het gemis is smartelijk. Maar wat kan dan zo'n ouderpaar, broers en zusters terugzien op dat leven, en elkaar zeggen: Wat is de vreze des Heeren, waarin hij of zij leefde, toch een kostelijke zaak. Wat zijn ze daarin rijk getroost.

Maar nu wensen wij, in veel hogere zin, een terugblik te slaan op Hem, Die de dood heeft overwonnen, opdat Hij de Zijnen zou doen zeggen: Dood, waar is Uw prikkel, hel, waar is uw overwinning?

Wij wensen dit te doen aan de hand van het Woord des Heeren: Johannes 17:4.

De Heere Jezus is in de paaszaal met Zijn jongeren. Hij zal met Zijn jongeren daar voor 't laatst het Pascha eten. Daar heeft Hij hun de voeten gewassen en hun geleerd elkaar door liefde te dienen; omdat Zijn liefde in hun hart was uitgestort. Daar heeft Hij de verrader aangewezen en hem toegevoegd: Wat gij doet, doe het haastelijk. Veel troostrijke woorden heeft Hij daarna nog gesproken. 't Liep op een scheiden. En dan heft de Heere Jezus Zijn ziel op van de aarde tot de hemel, en bidt: Vader, de ure is gekomen; verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijkke.

Gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat Gij Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve. En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de eeuwige waarachtige God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt. Ik heb U verheerlijkt op de aarde. Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen.

Hoe kan de Heere Jezus zeggen: IK HEB... terwijl Hij toch staat vóór dat bitter lijden? Hij doet alsof Hij 't alrede geleden heeft. Terug met uw gedachten naar de eeuwigheid; naar het Verbond des Vredes, waar Hij het op Zich nam de straf te dragen, de Wet te voldoen, Zijn Vader te verheerlijken. Dit is van

een vooruitwerkende kracht door heel het Oude Verbond heen. Als het loon op Zijn arbeid heeft Hij hun de zaligheid geschonken. Bij de Heere is dit één zaak: Beloven en Doen. Hij, Die het beloofd heeft is getrouw, die het ook doen zal. Dáárom kon de Zoon van God Zich zo uitdrukken: Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb vol-eindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen.

Ja, het is een zeer gewichtvolle bede, waarin Hij Zijn Hoge priesterlijke ziel uitstort aan het hart van Zijn Vader. Dat doet Hij voor hen, die nooit naar Hem vraagden of zochten, bij wien vernieling en ellende in hun wegen zijn; wier keel is een geopend graf, slangenvensijn is onder hun lippen; en de vreze Gods hebben zij niet gekend. Voor een volk, dat zo gans verloren was, dat het zichzelf nooit redden kon, dat het ook niet wilde.

We kunnen dit niet peilen, die onuitsprekelijke liefde van een Drieënig God tegenover een snood, boosaardig zondaar. Dat is de vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog. En opdat Hij nu dat volk weer zou doen delen in die zegeningen en weldaden, daarom heeft de Heere Jezus deze weg van vernedering en lijden ingeslagen--opdat Hij de meest diepgezoukene een eeuwige behoudenis zou schenken. De bede is daarom ook van zo grote betekenis, omdat de verheerlijking van de Vader de behoudenis van Zijn volk is.

Zij hebben nimmer de Vader verheerlijkt, dan alleen door Zijn verworven heil, omdat ze in Hem begrepen zijn. Dit is niet alleen een bede, het is een dankzegging tevens. De verheerlijking van de Vader bestaat in het aannemen van onze natuur. Niet één mens kon Gode dat rant-soen, in tijd noch eeuwigheid voldoen.

En nu wilde de Schepper aller dingen mens worden, schepsel worden, opdat Hij in onze natuur alle gerechtigheid zou vervullen, opdat Hij zulk een Hoge priester zou zijn, Die behoorlijk medelijden kan hebben met onze zwakheden, opdat Hij zou meeleven met ons in al onze noden en verdriet.

Dáárom zulk een voortreffelijke bede, want daardoor bereidde Hij de weg, opdat een zondaar weer in Gods gemeenschap zou leven, en delen in Zijn gunst en goedheid. Hebt gij er wel eens bij stilgestaan? Toen Hij daar neerlag in Bethlehems stal; tot een verzoening voor onze zonden, opdat Hij ons zou spijzen en laven met alle geestelijk goed?

Hoe gezegend worden wij nu zalig, nu de Zoon Zijn Vader verheerlijkt op de aarde. Daarom... willen wij troost en bate mogen smaken uit deze bede, is ons nodig het geloof, dat wij in Hem begrepen zijn. Wat een heil ontsluit dit toch... Verheerlijkt heeft Hij Zijn Vader van stap tot stap. Niet voor Zichzelf, maar dat leven heeft Hij voor ons geleefd, omdat wij slechts een levende zonde hebben en altijd werpelijk zijn in onszelve. Verheerlijkt voor hen, opdat het hun zou worden toegerekend. Wat komt zulks een arm zondaar, die walgt van zichzelf, te stade. Wat komt het hun ten goede, die zeggen: Ik dank U Heere, dat Gij voor mij geleefd hebt op de aarde. Alle troost vloeit daaruit. Wat zien we in onszelve? Zonde en overtreding.

Maar we zien op Hem, Die zeggen kon: Vader, Ik heb U verheerlijkt op de aarde. Dat is blijdschap. U alleen komt de dankzegging toe. En de Vader is zo getrouw, dat Hij ons toerekent de verheerlijking Zijns Naams door onze Heere Jezus als Borg tot stand gebracht.

Onze Heere Jezus heeft de Vader verheerlijkt in Zijn leer en prediking. Ook daarin zocht Hij altijd de eer Zijns Vaders. Wat heeft Hij zoete levenswoorden gesproken tot vertroosting. Zalig zijt gij, armen van geest, uwer is het koninkrijk der hemelen?

Zalig zijt gij, die nu treurt, want gij zult vertroost worden.

Zalig zijn zij, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, zij zullen verzadigd worden. Wat hebben wij toch behoefte aan de toepassing van al die zaken om onze verdoemeloosheid

daaruit te mogen leren. De Vader ziet ons niet aan in onszelf. Hij kan het niet; Hij wil het niet; maar in Hem, Die de Vader verheerlijkt heeft in Zijn leer en prediking.

Wat is de Heere Jezus altijd geweest een bron van troost en sterkte voor allen, die tot Hem de toevlucht nemen. Wij stamelen er maar wat van. Maar ieder die het weet, kan het zeggen: Hij geeft sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwde geest. Zo iemand weet er in mindere of meerdere mate iets van wat het zeggen wil: Vader, Ik heb U verheerlijkt op de aarde, wijl Hij het voor mij gedaan heeft. Dan is het goed.

Een stervende moeder zei eens tot haar predikant: Ik heb nooit gezondigd, nooit geen kwaad gedaan. Nee, dit was geen vermetelheid, maar wel diepe ootmoed. Zo, wilde zij zeggen, lig ik in mijn Borg en Middelaar. Zijn gerechtigheid is de mijne. Zijn gebed, mijn gebed. Zijn dankzegging, mijn dankzegging. Zo ga ik getroost het eeuwige leven in. Hoe rijk is het als de Heere Jezus zegt: Ik weet Vader, dat Gij Mij altijd hoort. Wij hebben geen gebed, geen dankzegging. Maar zulk een Borg is onze Borg. Uit genade wordt het alles geschonken. De Vader verwacht van ons niets. Begrepen in Jezus dankzegging is het volmaakt goed. Aan een kind van 15 jaar werd gevraagd: Zullen we nog eens voor je bidden? Het antwoordde: Zo u wilt, ik heb er geen behoefte aan.

Ja, die is welgelukzalig, die zo in ZIJN leven zijn leven gevonden heeft. Ook dit ganse gebed is een Middelaarsgebed, een Hogepriesterlijk gebed. Hij draagt de Vader vóór, al de geslachten, die Hem van de Vader gegeven zijn. Is het niet een kostelijke weldaad, als we zo weten geborgen te zijn in Zijn gebed en dankzegging?

Daar vloeit troost en baat uit. Onze danke-loosheid doet ons geen schade, hoe begeerlijk het ook is in die vrucht te delen.

't Vloeit al uit Hem.

Het heilgeheim wordt aan Zijn vrienden,
Naar Zijn vreeverbond getoond.

Verheerlijkt heeft Hij de Naam Zijns Vaders,
ook in Zijn doorluchte wonderen. O, wat heeft
menigeen zich daarin getroost. Hoe hebben de
scharen verbaasd gestaan, en zij verheerlijk-
ten God. Blinden heeft Hij het gezicht gegeven
op luisterrijke wijze. Barthimeüs verheerlijk-
te Zijn Naam.

Hoe vloeit de belijdenis van de lippen van de
blindgeborene: Ik geloof dat Gij zijt de Zoon
van God.

Doven heeft de Heere doen horen, ze hebben
Zijn stem gehoord, naar ziel en lichaam ge-
nezen. Ze leefden tot in eeuwigheid.

Boze geesten heeft Hij uitgeworpen en die on-
gelukkigen in plaats daarvan Zijn Heilige
Geest geschonken.

Melaatsen reinigde Hij, zodat ze met grote
stem God verheerlijkten.

Ja, doden wekte Hij op. Tot Martha heeft Hij
daarbij gesproken: Heb Ik u niet gezegd, dat,
zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien
zult?

Armen predikte Hij het Evangelie. Ook daarin
heeft Hij Zijn wonderen en lof grootgemaakt.
De Vader ontfermt Zich over Zijn kinderen,
meer dan een aards vader over de zijne. Hij
troost, meer dan een moeder troost. Hij heeft
Zijns Vaders Naam verheerlijkt op de aarde,
ook in de zaligsprekingen Zijns volks. Het is
des Vaders welbehagen ulieden het koninkrijk
te geven. Verblijdt u daarin, dat uw namen
geschreven zijn in het boek des levens. Ik
heb uw zonden in Mijn lichaam gedragen op het
hout.

Wij kunnen toch niet de rijkdom en de diepte
peilen van deze Hoge priesterlijke bede. Zij
verstaan het 't best, die al voor Zijn troon
staan en Zijn Naam verheffen in het gezang:
Gij, o Heere Jezus, Gij hebt ons Gode ge-
kocht met Uw dierbaar bloed.

Verheerlijkt heeft Hij Zijn Vader ook in het bange zielelijden in Gethsemané, waar Hij smeekte: Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan, doch niet Mijn wil..maar Uw wil geschiedde. Daartoe ben Ik in deze wereld gekomen, om het heil te verwerven, 't welk Gij op rechtsgronden aan hen zou kunnen toepassen.

Staan wij stil op Golgotha. Hoe verheerlijkt Hij de Vader, als Hij Zijn eerste kruiswoord spreekt: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.

Als Hij de moordenaar antwoordt: Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.

Verheerlijkt, ook in de diepste verlating, in geheel Zijn kruislijden, toen Hij Zijn strijd alléén doorworstelde.

In Zijn sterven bereidde Hij Zijn volk een sterfbed. Daarom kunnen zij zeggen: Ik zal ontwaakt, Uw lof ontvouwen, U in gerechtigheid aanschouwen, verzadigd met Uw Goddelijk beeld. Hij alleen heeft voor al Zijn volk de Vader verheerlijkt. Daar zijt gij goed mee, gij, die God zoekt in al uw zielsverdriet. Daarom zal uw hart vrolijk leven.

Verheerlijkt, zo zegt Hij, heb Ik die Naam, omdat Ik Mijn ziel heb uitgestort in de dood, in de drievoudige dood, opdat Ik Mijn volk in de opstanding zou stellen, naar ziel en lichaam, voor Uw troon.

De Heere Jezus zegt: Ik heb voleindigd.

Wat heeft onze Heere voleindigd?

De verheerlijking der Goddelijke deugden. Denk aan psalm 85: Nu wordt gena van waarheid blij ontmoet. De vrede met een kus van 't recht gegroet. De geschonden deugden des Vaders zijn door Hem opgeluisterd. Hebt ge er wel eens enige bate en troost van gemaakt? Of gaat het nu maar langs u heen?

Het hindert niet, maar ge mist er dan nu wel de troost van, die er rijkelijk in gelegen is. Toch zal het uw zaligheid eeuwig zijn. Het is zo'n weldaad, wanneer we er veel bij leven. Het doet ons zo vrolijk leven.

Het is voleindigd. Daar hebben wij niets aan toe te voegen. We zouden het ook niet kunnen. We mogen het niet. Willen we het ook niet?? Iemand zei op zijn sterfbed: Ik vrees dat ik de Heere niet genoeg verheerlijkt heb..Dat is arm. Christus heeft alles gedaan, voor al Zijn kinderen. Op volmaakte wijze heeft Hij de gerechtigheid Gods opgeluisterd. Zó volmaakt, zó volkomen, als hadden wij nooit Zijn gerechtigheid geschonden.

Voleindigd, ook het werk der Wet. Is dat niet zoet en kostelijk? De Vader zal nimmer rechten met ons. Hij zegt: Ik zie geen van uw zonden aan. Ik heb ze weggeworpen in een zee van eeuwige vergetelheid.

Onuitsprekelijk groot is dat: De Wet vervuld. God liefhebben, altijd, overal, op alle plaatsen, en ook de naaste liefhebben als zichzelf. Dat heeft onze Heere gedaan. Wat zijn we toch onuitsprekelijk gelukkig, met al de kinderen des Heeren. We zijn van de onderhouding der Wet af. Nooit hebben we de Wet kunnen houden. En zie eens: Ik heb voleindigd al het werk dat Gij Mij gegeven hebt.

Hij had altijd volmaakte liefde tot God, Zijn Vader, ook in het bangste lijden. Ook de liefde tot de naaste heeft Hij beoefend..ons tot zaligheid. Nu rekent de Vader dat ons toe, die verworven Wetsvolbrenging, alsof wij het hadden gedaan.

Ik heb voleindigd weg te dragen de toorn Gods tegen de zonde, de vloek der zonde.

Zult ge straks blijmoedig naar huis gaan? Nu is immers verworven het vriendelijk aangezicht des Vaders? O, ik wenste, dat wij zo in de Heere Jezus begrepen mochten zijn.

Ik heb voleindigd...de dood heb Ik overwonnen in al zijn verschrikking. De dood van Gods kinderen is niet meer een gerechtelijke daad, maar een doorgang tot het eeuwige leven.

Het lichaam moge het bang hebben, maar de ingang in het koninkrijk der hemelen is voor al de Zijnen verworven. Welk een bron van troost

vormt een terugblik op het leven van onze Heere, toegepast aan onze harten. Uw schoon gaat al het schoon der mensen ver te boven. Ik heb voleindigd..de satan de kop vermorzeld. Hij kan nog wat roeren met zijn staart, maar zijn geweld is gekeerd. Zijn macht om ons te verslinden is te niet gedaan. Ook daarvoor zij de Zone Gods alle lof en eer toegebracht. Ik heb voleindigd..Het oordeel des doods en der verdoeming is weggenomen. Vader, ontbreekt er iets aan? Nee..Ik kan uitroepen: HET IS VOLBRACHT.

Ik heb voleindigd en heb verworven Mijn Heilige Geest, om uit alle tongen, natiën en talen de Mijnen daarmee toe te rusten. Zij worden op de meest voordelige en aangename wijze zalig. Nu kunt Gij, lieve Vader, hun alles schenken; de losprijs is aangebracht. Gij kunt, op grond van Mijn verdienste hun alles schenken. Ook de plaats die Ik hun in de hemel bereid heb. Is dat alles niet kostelijk voleindigd? Wat denkt u? Zouden wij nog iets te doen hebben? Nee, wij staan aan de kant. Uit genade wordt het geloof en de zaligheid ons geschonken. Het is alles Gods gave. Wij doen slechts tegenwerken--tegenstaan. Nu is geen zondaar zo bruut, zo verkleefd aan het kwaad, of Hij maakt de banden los. Hij voert ze in de armen van Zijn Vader. Eeuwig mogen ze Zijn gunst genieten. Moet ge niet met mij zeggen: Wat een heil, onuitsprekelijk groot is het goed, dat Hij heeft weggelegd voor degenen, die Hem vrezen. Zij worden zalig met de armen over elkaar..ontvangen genade in alle wegen en omstandigheden, waarin Zijn hand hen leidt.

Hoe donker ooit Gods weg moog' wezen
Hij ziet in gunst op die Hem vrezen.

Nee, nu dreigt ons geen gevaar, wees niet ontsteld. Hij heeft alles volbracht en voleindigd, en wij mogen de eerkroon dragen; door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.

De wederoprichting aller dingen is er ook in begrepen. Nog éénmaal zal Hij de aarde bewegen.

De Vader zal Hem verheerlijken, alle dingen zullen Zijn voeten onderworpen zijn, al zien we het nu nog niet.

Een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zullen zij bezitten.

Ja, in die voleinding is ook begrepen de wedergeboorte dezer wereld. O nee, wij weten het niet, wat Hij heeft weggelegd. Geen oog heeft het gezien en geen oor heeft het gehoord. 't Is onuitsprekelijk heerlijk. Daar is geen dood meer, geen rouw, geen verdriet. Geen vlieg-machines, geen oorlogsrumoer. Alles ademt eeuwige vrede.

De Heere Jezus zegt: Ik heb voleindigd..Daarom zullen zij als de engelen opvaren naar de hemel en nederdalen op de aarde, ten volle genieten, naar ziel en lichaam, de eeuwige zaligheid.

O, mochten wij de Heere danken voor Zijn onuitsprekelijke liefde, dat Hij Zijn Zoon ons schonk voor het tot stand brengen van die zaligheid, voor gans verloren zondaren...en de Geest voor Zijn toepassend werk aan onze zielen. Nu is er verwachting. Daar boven zal de stem veler verlost klinken. Hier stamelen zij er slechts van, als zij het uitroepen met een dichter:

Halleluja...eeuwig dank en ere,
Lof, aanbidding, wijsheid kracht,
Word' op aard' en in de hemel, Heere,
Voor Uw liefd' U toegebracht.
Vader, sla ons steeds in liefde gade,
Zoon des Vaders, schenk ons Uw genade.
Uw gemeenschap, Geest van God.
Amen, zij ons eeuwig lot...

J.O.

NASCHRIFT

Jaren geleden, m'n oude leraar was al lang in de hemel, hoorde ik van terzijde een gesprekje aan tussen enigen van "het volk". Dat gesprekje liep als volgt: Heb jij die ouwe Ds. Jan Overduin wel eens gehoord? Ja, die heb ik een

keertje gehoord, maar om je eerlijk te zeggen:
Z'n grond deugde niet. 't Ging mij te makke-
lijk...

Als m'n oude leraar toen nog geleefd had, en
ik zou het hem vertellen...wat zou hij smake-
lijk gelachen hebben. Misschien zou hij ge-
zegd hebben: Mijn grond heeft nooit gedeugd,
jochie...maar daar begrijpen die Hagarenen
niets van. Ze zijn nog nooit door hun gods-
dienst heengezakt.

Door een samenloop van omstandigheden kwam ik
later nog terecht aan het ziekbed van die
ernstige afkeurder. Gelukkig was hij toen zelf
afgekeurd. Als een afgekeurde mocht hij in-
gaan op grond van de toegerekende gerechtig-
heid. Om Jezus wil.

D.C.O.

000000